

پیوست مقاله: بررسی بازار فارکس و کارکردهای آن با رویکرد فقهی خردنگر و کلاننگر

نویسندگان: احمد عاملی و مهدی بهادری

10.30497/IFR.2023.243956.1760

20.1001.1.22518290.1401.12.1.6.1

بازار فارکس برای طیف وسیعی از کاربران و سازمان‌های بزرگ و کوچک طراحی شده است، به طوری که افراد حقیقی خرد امکان کسب سود را از این بازار دارند و هم بهترین و بزرگترین بانک‌ها و مؤسسات مالی در سطح دنیا. همان‌طور که گفته شد، امکان انجام انواع معامله در بازار فارکس وجود دارد. در بازار فارکس که به‌عنوان بازار مبادلات ارزهای خارجی نیز شناخته می‌شود، یک بازار غیرمتمرکز جهانی است که در آن افراد، شرکت‌ها و دولت‌ها به تجارت ارزهای رایج می‌پردازند. روزانه تریلیون‌ها دلار در بازار فارکس مبادله می‌شود که آن را به یکی از بزرگ‌ترین و نقد شونده ترین بازارهای جهان تبدیل می‌کند.

به‌طور خلاصه می‌توان گفت در بازار فارکس دارایی‌های مختلفی از جمله:

۱- جفت ارزها؛

۲- سهام؛

۳- شاخص‌ها؛

۴- اوراق قرضه؛

۵- ارزهای دیجیتال؛

۶- کالا.

وجود دارد که به روش‌های مختلف زیر معامله می‌شود.

-
1. Currency Pairs
 2. Stocks
 3. Indices
 4. Bonds
 5. Crypto Currencies
 6. Commodity

انواع روش‌های معامله در فارکس

انواع معامله‌ها در فارکس باعث شده افراد با سلیقه‌ها و مهارت‌های متنوعی در این بازار گرد هم آیند. عمده کاربران را معامله‌گرانی^۷ تشکیل می‌دهند که راهبرد معاملاتی برای خود دارند در ادامه، انواع معامله‌ها فارکس را بررسی خواهیم کرد.

صندوق‌های ET

تعداد افرادی که با هدف پوشش تورم یا حداقل حفظ ارزش دارایی وارد بازار می‌شوند افزوده می‌شود. اما حقیقتی که وجود دارد، این است که همه افراد زمان و تخصص کافی برای فعالیت در بازار فارکس یا دیگر بازارهای مالی را ندارند. به همین دلیل، صندوق‌های ETF به این صورت طراحی شده‌اند که مؤسسات مالی دسته‌ای از ارزها و دارایی‌ها را نگه‌داری کرده و واحدهایی را برای این صندوق‌های ETF تعریف می‌کنند. به این ترتیب، کاربران می‌توانند با پیداکردن صندوق‌های ETF که در برخی از بروکرها ارائه می‌شود، واحدهای این صندوق‌ها را به تعداد دلخواه خریداری کنند. نکته مثبتی که در رابطه با این صندوق‌ها وجود دارد، آن است که برخی از بروکرها، کمسیون دریافتی از این صندوق‌ها را بسیار پایین در نظر می‌گیرند.

قراردادهای اختیار^۸

معامله‌های اختیار یکی دیگر از انواع معامله‌های فارکس است. همان‌طور که از نام آن انتظار می‌رود، هیچ ضرورتی در خرید و فروش دارایی وجود ندارد. در حقیقت، در این نوع معامله، معامله‌گر «حق» خرید یا فروش را دریافت می‌کند و براساس قراردادی که معامله‌گر انتخاب کرده است، می‌تواند در تاریخ انقضای قرارداد، دارایی موردنظر (جفت‌ارز، سهام و...) را خریداری کند یا بفروشد. باز هم تکرار می‌کنیم که هیچ اجباری در خرید یا فروش دارایی در تاریخ سررسید قرارداد وجود ندارد.

به‌عنوان مثال، فرض کنید که براساس تحلیل شما ارزش یک دارایی تا دو ماه آینده افت خواهد کرد اما قراردادی را مشاهده می‌کنید که قیمت یک دارایی را برای دو ماه آینده بالاتر از قیمتی ثبت کرده است که شما پیش‌بینی کرده بودید. در این حالت شما با داشتن

7. Traders

8 Option Contracts

«حق خرید» دارایی در قیمت منعقد در قرارداد، می‌توانید دارایی را در زمان سررسید با قیمت منعقدشده در قرارداد خریداری کنید و نه قیمت لحظه‌ای آن در دو ماه آینده.

معامله‌های فیوچرز در فارکس^۹

خریدار و فروشنده در معامله‌های فیوچرز به توافق می‌رسند که یک دارایی (از سهام، شاخص و... الی کالاهای فیزیکی) را در یک تاریخ خاص که در قرارداد ثبت می‌شود و با قیمتی خاص که باز هم در قرارداد ثبت می‌شود معامله کنند. در صورتی که فردی قرارداد خرید یک سهام یا جفت‌ارز را در بازار فارکس خریداری کند، به این معنا است که باتوجه به قیمت منعقد شده در قرارداد، آن معامله‌گر پیش‌بینی می‌کند که قیمت به کدام سمت در حرکت خواهد بود. به‌عنوان مثال، در صورتی که معامله‌گری پیش‌بینی کند قیمت یک دارایی در ماه آینده افزایش خواهد یافت، می‌تواند قراردادی که قیمت پایین‌تری برای آن دارایی در آن تاریخ در نظر گرفته است را خریداری کند. به این ترتیب، آن معامله‌گر می‌تواند دارایی موردنظر خود را در زمان سررسید قرارداد با قیمت ثبت‌شده در قرارداد (که در صورت تحلیل درست تریدر پایین‌تر از قیمت لحظه‌ای خواهد بود) خریداری کند و نه قیمت واقعی آن دارایی در آن تاریخ.

به‌عنوان مثال، فرض کنید که ارزش سهام شرکت X در حال حاضر ۲۰ دلار است و شما پیش‌بینی می‌کنید که ارزش سهام این شرکت در تاریخ دو ماه آینده به ۲۵ دلار خواهد رسید. حالا اگر در پلتفرم^{۱۰} معاملاتی خود بتوانید قراردادی را پیدا کنید که سهام X را برای تاریخ دو ماه آینده مثلاً ۱۸ دلار ثبت کرده باشد، می‌توانید آن قرارداد را خریداری کرده و به این ترتیب در روز سررسید قرارداد سهام شرکت X را با قیمت ۱۸ دلار خریداری کنید و نه ۲۵ دلار که قیمت لحظه‌ای آن سهام است. به این ترتیب، شما برای هر واحد از این سهام ۷ دلار سود خواهید کرد (زیرا قیمتی که شما سهام را در آن می‌خرید، ۱۸ دلار است که ۷ دلار ارزان‌تر از قیمت لحظه‌ای سهام در دو ماه آینده خواهد بود).

معامله‌های فوروارد^{۱۱}

اگر مفهوم قراردادهای آتی (از انواع معاملات فارکس) را متوجه شده باشید، نباید در درک مفهوم قراردادهای فوروارد مشکلی داشته باشید. در هر دو نوع قرارداد آتی و فوروارد، دو طرفی که قرارداد را امضاء می‌کنند، یک دارایی را با قیمت مشخص و در تاریخ مشخص مبادله می‌کنند. این دو نوع قرارداد بسیار به هم شبیه هستند اما تفاوتی میان این دو قرارداد وجود دارد که باعث ایجاد شکافی بین این دو نوع قرارداد شده است. در ادامه، این تفاوت‌های بنیادین را بررسی خواهیم کرد.

- قراردادهای آتی در بازار مالی انجام می‌شوند درحالی‌که قراردادهای فوروارد در خارج از محیط بازار انجام می‌شوند.
- در صورتی که شما بخواهید یک معامله فیوچرز یا آتی انجام دهید، نیازی نیست که طرف مقابل را در قرارداد خود بشناسید؛ زیرا کارگزاران^{۱۲} به‌عنوان واسط امکان انجام یک معامله امن را برای معامله‌گرها فراهم خواهند کرد. این در حالی است که برای انجام معامله‌های فوروارد، شناخت طرف مقابل می‌تواند معامله مطمئن‌تری را برای شما رقم بزند.
- قیمت دارایی در زمان سررسید قرارداد فوروارد می‌تواند متغیر باشد درحالی‌که قراردادهای فیوچرز با قیمتی قطعی در قرارداد ثبت شده و معامله با همان قیمت انجام خواهد شد.
- به‌طور کلی، می‌توان قراردادهای فیوچرز را به‌عنوان یک قرارداد استاندارد به رسمیت شناخت درحالی‌که این عنوان را نمی‌توان به راحتی به قراردادهای فوروارد اطلاق کرد.

قراردادهای نقدی

در معامله‌های نقدی یا اسپات، تریدرهایی که در سمت خریدار یا فروشنده قرار می‌گیرند، دارایی موردنظر خود را در لحظه و با قیمت لحظه‌ای آن معامله می‌کنند و قیمت دارایی در دو ماه آینده در این نوع قراردادها مطرح نیست.

11. Forward transactions
12. Brokers

در انتها لازم به ذکر است در بازار فارکس معامله‌گرها به دنبال اصالت کارگزاران در ارائه محصولات واقعی و قیمت‌های واقعی لحظه‌ای هر کالای مالی یا غیر آن هستند و با داشتن اطمینان از اصالت کارگزاران و کالاها و پذیرش قواعد مالی آنها به دنبال کسب سود هستند. به تعبیر دیگر در انتهای فعالیت مالی می‌توانند مقدار سود واقعی خود را از طریق حساب‌های واقعی دریافت کنند و این به معنای این است که در بازار فارکس دریافت واقعی کالا یا برگه سهام یا جفت ارز اتفاق نمی‌افتد بلکه با رعایت یک معامله واقعی می‌توان به سود رسید و یا متحمل زیان شد.